

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS KI SAVO • MAAMAR 1

היום הזה הוי"ה אלהיך מצוך לעשות את החוקים...

“Neste dia, Havayá, teu D'us, te ordena”

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak

LikuteiTorah.com

A PARASHÁ CHASSÍDICA

likuteitorah.com/pt/likutei-torah/ki-savo/1/

1 היום הזה הוי"ה אלהיך מצוך לעשות את החוקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשית אותם בכל לבבך ובכל נפשך. את ה' האמרת היום וגו' וה' האמירך היום וגו'.

“Neste dia, Havayá, teu D'us, ordena-te que cumpras estes estatutos e estas leis; e os guardarás e cumprirás com todo o teu coração e com toda a tua alma.” “Fizeste Havayá declarar neste dia”, etc., “e Havayá fez-te declarar neste dia”, etc.

להבין פירוש היום הזה ולא כתיב איזה יום משום דהמקרא מחובר לפרשה שלמעלה הימנה שמסיימת ארץ זבת

Para compreender o significado de “neste dia”, quando não se diz de que dia se trata: [isso se deve] ao fato de o versículo estar ligado à seção anterior, que termina com “uma terra que mana

חלב ודבש שקודם שנכנסו לארץ היה כריתת ברית על קבלת התורה מלבד הברית אשר כרת אתם בחורב וזהו היום הזה וגו' דהיינו בשעת כניסתן לארץ

leite e mel”. Pois, antes de entrarem na terra, foi feita uma aliança acerca da aceitação da Torá, “além da aliança que Ele fez com eles em Chorev”; e isso é [o significado de] “neste dia”, etc., isto é, no momento em que entraram na terra.

ולכן ודבש היום הזה הוי"ה הוא ראשי תיבות צירוף הוי"ה אחת שהוא"ו של ודבש שבפרשה ראשונה מחובר למקרא שלמטה הימנה כי ככל ענין אחד.

Portanto, “e mel. Neste dia, Havayá”: as letras iniciais formam uma combinação das letras de Havayá, pois o vav de “e mel” na primeira seção está ligado ao versículo abaixo dela, já que tudo constitui um único assunto.

2 והנה בחי ארץ ישראל הוא בחי תורה שבעל פה. כי בחי ישראל הוא בחי אדם.

Ora, o nível da Terra de Israel é o nível da Torá Oral. Pois o nível de Israel é o nível do “homem” (adam).

והוא כמ"ש ועל דמות הכסא דמות אדם וגו' וזהו תורה שבכתב. וארץ ישראל הוא בחי תורה שבעל פה בחי והארץ הדום רגלי

Isso corresponde ao que está escrito: “E sobre a semelhança do trono havia uma semelhança com aparência de homem”, etc.; e isso é a Torá Escrita. E a Terra de Israel é o nível da Torá Oral, o nível de “e a terra é o escabelo dos Meus pés”

(וע' מזה בד"ה השמים כסאי ר"פ בראשית) כי אע"פ [אף על פי] שעיקר דיני התורה שבע"פ [שבעל פה] הוא בבחי' עשי' [עשיה] גשמיות מ"מ הרי היא

(e veja a respeito disso no discurso que começa com “Os céus são Meu trono”, no início de Parshas Bereishis). Pois, embora o corpo principal das leis da Torá Oral esteja no nível da ação física, ainda assim ela é

כמו בחי' רגל וסוף מעשה לבחי' אדם הנ"ל אלא שירדה ונתלבשה ממקום גבוה למקום נמוך ונקרא ארץ זבת חלב ודבש.

como o nível do pé e do ato final em relação ao nível do “homem” mencionado acima; apenas desceu e se revestiu, de um lugar elevado para um lugar baixo. E é chamada “uma terra que mana leite e mel”.

כי דבש וחלב תחת לשונך וזהו סתרי תורה לפי שיש בה מתיקות והן הם טעמי תורה והכל נמשך ונשפע מבחי' ארץ הנ"ל

Pois “mel e leite estão sob a tua língua”, e estes são os segredos da Torá, porque há nela doçura; e estes são precisamente os motivos da Torá. E tudo isso é atraído e flui do nível da “terra” mencionado acima.

כי סוף מעשה במחשבה תחלה ואי אפשר להשיג טעמי תורה וסודותיה אם לא על ידי ידיעת התורה שבע"פ [שבעל פה]

Pois “o último no ato é o primeiro no pensamento”; e é impossível apreender os motivos da Torá e seus segredos, a não ser por meio do conhecimento da Torá Oral,

כמו למשל מלך שבונה בנין מפואר ואי אפשר להשיג חכמתו ורצונו שבבנין בלי שיוגמר בנין הנ"ל בשלימותו.

como, por exemplo, um rei que constrói um edifício magnífico: é impossível apreender sua sabedoria e sua vontade expressas no edifício, a menos que o edifício mencionado esteja concluído em sua inteireza.

3 והנה שלימות וגמר הזה הוא בסוף מעשה שהוא על פי תורה שבעל פה אשר בה גילוי רצונו ית'

Ora, essa inteireza e conclusão encontram-se no ato final, que é realizado de acordo com a Torá Oral, na qual se revela Sua vontade, bendito seja Ele.

כי על פי תורה שבכתב אי אפשר לידע שום דין על בוריו בלתי פירוש הגמרא כמו דרשת טטפת שבתפילין כו' וכיוצא בהן.

Pois, com base na Torá Escrita, é impossível conhecer claramente qualquer lei sem a explicação da Guemará; por exemplo, a interpretação de totafot nos tefilin, etc., e coisas semelhantes;

ואיך הם נכתבין וכל פרטי דקדוקיהם (וע' באגה"ק [באגרת הקודש] קרבו לסופו בד"ה אשת חיל עטרת בעלה וזהו ענין בינה יתירה ניתנה באשה כו' שדרשו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] פ"ה דנדה ע"פ ויבן הוי"ה אלקים את הצלע כו' וע' בזהר בראשית)

e como são escritos, bem como todos os detalhes de suas minúcias. (E veja Igueret HaKodesh, perto do fim, no discurso que começa “Uma mulher virtuosa é a coroa de seu marido”. E este é o significado de “uma medida adicional de entendimento (Biná) foi concedida à mulher”, etc., que nossos Sábios, de abençoada memória, interpretaram no quinto capítulo de Niddah a partir do versículo “E Havayá Elokim construiu a costela”, etc. E veja isso no Zohar, Bereshit)

(דמ"ח ע"ב) ועמ"ש בפ' וארא ע"פ לכן אמור לבנ"י [לבני ישראל] בביאור ענין והבאתי אתכם אל הארץ כו' וכן ויבן לשון בנין כמ"ש רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] ע"פ ורב שלום בניך א"ת [אל תקרי] בניך

(p. 48b). E veja o que está escrito na Parashat Vaerá sobre o versículo “Portanto, dize aos filhos de Israel”, na explicação do significado de “E vos trarei à terra”, etc. Além disso, “E construiu” (vayiven) é uma expressão de construção, como disseram nossos Sábios, de abençoada memória, a respeito do versículo “E grande será a paz de teus filhos (banayich)”: não leias “teus filhos”,

אלא בוניך כי תורה שבעל פה נק' ג"כ בית כמ"ש במ"א ונודע דבחי" בית שרשו ממקום גבוה מאד כו' mas “teus construtores (bonayich)”. Pois a Torá Oral também é chamada de “casa”, como é explicado em outro lugar; e sabe-se que o nível de “casa” tem sua raiz num lugar muito elevado, etc.

ועמ"ש בפ' נשא סד"ה כה תברכו מענין ורב שלום בניך כו' ולכן הוי"ו של ודבד מחובר עם היום הזה הוי"ה להיות בצירוף שם הוי"ה אחת.

E veja o que está escrito na Parashat Nassó, no fim do discurso que começa “Assim abençoareis”, sobre o significado de “E grande será a paz de teus filhos”, etc. E por isso o vav de “e mel” está ligado a “neste dia Havayá”, de modo a formar uma combinação de um único Nome Havayá.

4 והנה יש בחי' עולם שנה נפש כי כמו שיש בחי' זו בעולם כך יש בשנה והוא בראש השנה.

Ora, há o aspecto de mundo, ano e alma: assim como esse aspecto existe no mundo, também existe no ano, e isso corresponde a Rosh HaShaná.

ולכן קורין פרשה זו קודם ראש השנה כי היום הזה וגוי קאי על ר"ה [ראש השנה] (עיי' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר ר"פ בא) (דל"ב ע"ב)

Por isso, esta porção é lida antes de Rosh HaShaná, pois “este dia” etc. refere-se a Rosh HaShaná (veja o comentário de Ramaz sobre o Zohar, no início de Parshas Bo) (página 32b),

גבי היום דא ראש השנה ובכל שנה קודם ראש השנה צריך כריתת ברית מחדש על קבלת התורה שבראש השנה הוא בחי מצוך לעשות את החקים וגוי

sobre [as palavras] “o dia”: este é Rosh HaShaná”. E, todos os anos, antes de Rosh HaShaná, é preciso renovar a aliança relativa à aceitação da Torá, pois em Rosh HaShaná está o nível de “ordena que cumpras os estatutos” etc.

(לפי שבר"ה [שבראש השנה] הוא ענין אחד עם תורה שבעל פה כי ר"ה [ראש השנה] הוא בחי שתמליכוני עליכם ומלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה כו' לכך

(Pois Rosh HaShaná é uma mesma questão que a Torá Oral: Rosh HaShaná corresponde ao nível de “que Me façam Rei sobre vocês”, e “Malchut é a boca; chamamo-la Torá Oral” etc. Portanto,

כמו שבתורה שבעל פה הוא גילוי הרצון עליון איך יעשו התפילין והסוכה כו' כך בראש השנה הוא גילוי רצון עליון ולכן בר"ה [בראש השנה] הוא בחי מצוך לעשות כו')

assim como na Torá Oral há a revelação da Vontade Suprema — de como se devem fazer os tefilin e a sucá etc. —, também em Rosh HaShaná há a revelação da Vontade Suprema; por isso, em Rosh HaShaná está o nível de “ordena que cumpras” etc.)

ולכן נקרא ראש השנה ולא תחלת השנה כי כמו שיש בחי ראש בנפש שהוא ראש ושכל לגבי הגוף כך יש בחי ראש בשנה והוא ראש השנה

Por isso, chama-se Rosh HaShaná (a cabeça do ano), e não o começo do ano: assim como há o nível da cabeça na alma, que é cabeça e intelecto em relação ao corpo, também há o nível de uma cabeça no ano, que é Rosh HaShaná

(הוא בחי גלגלתא דחפאי על מוחא שהוא בחי גילוי רצון העליון וכמ"ש במ"א ע"פ תקעו בחדש כו' והנה כמו דבתשבע"פ [דבתורה שבעל פה] הוא בחי בינה יתירה ניתנה כו')

(é o nível da calota craniana (gulgulta), que cobre o cérebro e corresponde à revelação da Vontade Suprema, como é explicado em outro lugar sobre o versículo “Tocai o shofar na lua nova” etc. Ora, assim como na Torá Oral há o nível de “foi concedida uma medida adicional de entendimento” etc.,

כך ג"כ בבחי' יראה שהיא בחי' ראש השנה אע"ג [אף על גב] דיראה נקי בחי' נוקבא לגבי אהבה וכמ"ש
אשה יראת ה' וכתוב זכר חסדו אעפ"כ [אף על פי כן] זה השער כו' ושרשה מיראה עילאה כו'

assim também no nível do temor, que corresponde a Rosh HaShaná: embora o temor seja chamado de nível feminino (Nukvá) em relação ao amor, como está escrito: “uma mulher que teme Havayá”, e também está escrito: “Ele Se lembrou (zachar) de Sua bondade”, ainda assim, “esta é a porta” etc., e sua raiz provém do temor superior etc.

וכן בבחי' דיבור שהוא בחי' בנין המל' שנקרא דבר ה' שזהו בחי' ר"ה [ראש השנה] שייך ג"כ בחי' זו דבינה
יתירה ניתנה כו' והיינו דמ"ש ויבן ה' אלהים את הצלע הוא ביום ו' למע"ב [למעשה בראשית] שהוא ר"ה
:[ראש השנה]:

E igualmente no nível da fala, que é o nível da construção de Malchut, chamada “a palavra de Havayá”, que corresponde a Rosh Hashaná: também se aplica a ela esse nível de “foi dada uma medida adicional de entendimento”, etc. E este é [o sentido de]: o que está escrito, “E Havayá Elokim construiu a costela”, ocorreu no sexto dia da obra da Criação, que é Rosh Hashaná.)

5 ב והנה בשבועות ניתנו לוחות הראשונות וביום כפור ניתנו לוחות האחרונות. ולוחות הראשונות
ניתנו בקולות וברקים משא"כ לוחות האחרונות. והענין כי יש ב' מיני אהבות. האחת בחי' פנימיות
הלב הנקרא רעותא דליבא.

2. Ora, em Shavuot foram dadas as primeiras Tábuas, e em Yom Kipur foram dadas as segundas Tábuas. As primeiras Tábuas foram dadas em meio a trovões e relâmpagos, ao contrário das segundas. A explicação é que há dois tipos de amor. O primeiro é o nível da dimensão interior (pni-miyut) do coração, chamado “o desejo do coração” (reusa deliba).

6 והב' בבחי' חיצוניות בהתגלות הלב. וע"ד משל כבן אצל אביו יש ב' בחינות באהבתו אליו.

E a segunda está no nível da dimensão exterior (chitsoniyut), na revelação do coração. A título de analogia: no caso de um filho e seu pai, há dois níveis no amor que o filho sente por ele.

כי הנה אם הוא שרוי אצל אביו בביתו עדיין אינו ניכר ומתגלה בו בחי' ומדת האהבה והרי היא בבחי'
פנימית הלב לבד מה שאין כן אם הרחיק אביו ממנו

Pois, se ele vive com seu pai na casa deste, o nível e o atributo do amor ainda não são reconhecíveis nem se revelam nele; o amor permanece apenas no nível interior do coração. Diferente é o caso quando seu pai está longe dele,

אזי נתגלה ויוצא לחוץ בחי' האהבה בבחי' גילוי רב להיות נפשו צמאה וכלתה אליו. אבל כשהוא שרוי עמו הנה האהבה בטילה ונכללת ברוב השמחה והתענוג שהוא בהיכל אביו.

pois então o amor se revela e vem para fora, num nível de grande revelação, de modo que sua alma tem sede dele e anseia por ele. Mas, quando vive com ele, o amor é anulado e incluído na abundante alegria e no deleite de estar no palácio de seu pai.

7 וזהו ענין יום כפור שהוא מעין עולם הבא עולם התענוג שאין בו אכילה ושתייה לפי שכל ישראל מתעלים בו עילוי רב וכדכתיב כי ביום הזה יכפר עליכם וגוי לפני הוי"ה תטהרו.

E este é o significado de Yom Kipur, que é uma semelhança do Mundo Vindouro, o mundo do deleite, no qual não há comer nem beber; pois nele todo Israel se eleva a uma grande altura, como está escrito: "Pois neste dia Ele fará expiação por vós", etc., "diante de Havayá sereis purificados".

פיי שמכפר ומטהר כל העונות המבדילין וקורע כל המסכים ואין שום מסך מבדיל בין ישראל לאביהם שבשמים

Isto é, Ele expia e purifica todos os pecados que separam, e rasga todas as telas, de modo que não haja tela alguma separando Israel de seu Pai nos Céus.

וזהו לפני ה' תטהרו ואז ישמח ישראל בעושי בלי שום מניעה ומבלבל בעולם ומרוב השמחה והתענוג נכללה ובטלה מדת האהבה שיש בהם ודי בבחי' פנימיות הלב ברעותא דלבא לבד. (כמ"ש בד"ה האזינו השמים).

E este é [o significado de] "diante de Havayá sereis purificados". Então, "Israel se alegra em seu Criador", sem qualquer impedimento ou perturbação; e, pela abundância de alegria e deleite, o atributo do amor que há neles é incluído e anulado, bastando [que permaneça] no nível da dimensão interior do coração, somente no desejo do coração (reusa deliba). (Como é explicado no discurso que começa "Escutai, ó céus".)

והנה בכדי שיגיע האדם לבחי' ומדרגה זו הנה ראשית חכמה יראת ה' שהוא בחי' ראש השנה להמיר עליו בחי' יראה בחי' מלכותו שקוראין לו המלך שתהא יראתו ופחדו עלינו

Ora, para que a pessoa alcance esse nível e grau: "O princípio da sabedoria é o temor de Havayá", que é o nível de Rosh HaShanah — fazer descer sobre si o nível de temor, o nível de Sua realeza (Malchut), pois O chamamos de "o Rei", de modo que o temor e o assombro diante Dele estejam sobre nós

(עיינן בזהר פנחס רי"ד ב' ועמשי"ל [ועיינן מה שכתוב לעיל] בד"ה אני לדודי) וזהו אמרו לפני מלכיות שתמליכוני עליכם כי

(Veja o Zohar, Pinchas, 214b; e veja o que foi escrito acima no discurso que começa “Eu sou do meu amado”). E este é [o significado de] “Dizei diante de Mim [versículos de] Realeza, para que Me façais Rei sobre vós”. Pois

הנה מלכותך מלכות כל עולמים כתיב והוא ית' מניח את העליונים ומוריד וממשיך בחינת מלכות למטה על ישראל לבד.

está escrito: “Tua realeza é a realeza de todos os mundos”, e Ele, bendito seja, deixa os seres superiores e faz descer e atrai o nível de Sua realeza para baixo, somente sobre Israel,

כמ"ש ה' אלהי ישראל מלך וכתוב כה אמר ה' מלך ישראל וגואלו וגוי זהו ה' מלך גאות לבש כו' como está escrito: “Havayá, o D'us de Israel, é Rei”, e está escrito: “Assim diz Havayá, o Rei de Israel e seu Redentor”, etc. E este é [o significado de] “Havayá reina; Ele está revestido de majestade”, etc.,

שהוא שיר של יום הששי שבששי למעשה בראשית נברא אדם הראשון ואז היה ר"ה [ראש השנה] כיום ו' כי זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון.

que é o cântico do sexto dia: pois no sexto [dia] da obra da Criação foi criado o primeiro homem (Adam HaRishon), e Rosh HaShanah ocorreu então, no sexto dia, pois “Este dia é o princípio de Tuas obras, uma lembrança do primeiro dia”.

פ"י שבו נברא אדם הראשון ולכן שר את דברי השירה הזאת ה' מלך גאות לבש.

Isto é, nele foi criado o primeiro homem; por isso, ele cantou as palavras deste cântico: “Havayá reina; Ele está revestido de majestade.”

פ"י עד"מ כמו לבוש שהוא מסתיר ומכסה על האדם כך הוא ענין בחי' מלוכה שנתלבש ונתצמצם בכמה לבושי' וצמצומים עד שנקרא בחי' מלך ולהיות מלכותו על ישראל

O significado, por meio de uma analogia: assim como uma vestimenta oculta e cobre a pessoa, assim é o conceito do nível da realeza: Ele Se revestiu e Se contraiu em muitas vestimentas e contrações, até ser chamado pelo nível de “Rei”, e para que Sua realeza se exerça sobre Israel.

והנה ישראל נמשלו ללכנה שמאירה בריחוק מקום מהשמש דוקא כך כביכול הנה כתיב מרחוק ה' נראה לי שע"י ריחוק מקום מאיר בו אור אהבתו ית' להיות כלתה נפשו אליו לדבקה בו.

Ora, Israel é comparado à lua, que brilha especificamente quando está distante do sol. Da mesma forma, por assim dizer, está escrito: "De longe Havayá me apareceu": por meio da distância, a luz do amor por Ele, bendito seja, brilha na pessoa, de modo que sua alma anseia por Ele, para apegar-se a Ele.

(ועיין מענין מרחוק ה' נראה לי ברבות שמות פרשה א' גבי ותתצב אחותו מרחוק ובזה ח"ב [חלק ב'] י"ב א' ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם ועוד נזכר פסוק זה בזח"א [בזהר חלק א] ו' א' צ"ז א' ק"כ א' קצ"ו ב'.

(E veja sobre o assunto de "De longe Havayá me apareceu" em Rabbah, Shemot, seção 1, a respeito de "E sua irmã ficou de longe"; e no Zohar, Parte II, 12a, e em Mikdash Melech, ali. Este versículo também é mencionado no Zohar, Parte I, 6a, 97a, 120a, 196b;

ח"ב [חלק ב'] קכ"ה ב' קכ"ו א'. ח"ג [חלק ג'] כ' סע"ב [סוף עמוד ב] ל"ה ב' נ"ח ב' ס"ד ב' קע"ד א' רמ"ח ב' כנרשם כ"ז [כל זה] בס' בית אהרן).

Parte II, 125b, 126a; Parte III, fim de 20b, 35b, 58b, 64b, 174a, 248b; como tudo isso está registrado no livro Beis Aharon.)

כי ראש השנה נק' כסה שהחדש מתכסה בו פ"י בטל ונכלל ברצונו לפי שמחמת גילוי אלקותו ומלכותו נתעורר בחי' יראה וביטול רצון בחי' נקודה שאין בה אור כלל ובריחוק מקום הולך ומאיר בו אור האהבה בגילוי

Pois Rosh HaShanah é chamado keseh ("coberto"), porque nele a lua nova fica encoberta; isto é, é anulada e incluída em Sua vontade. Pois, devido à revelação de Sua divindade e de Sua realeza, desperta-se o nível do temor e da autoanulação (bitul) da vontade, o nível de um ponto que não tem luz alguma; e, com a distância, a luz do amor vai brilhando nele de modo cada vez mais revelado.

והיינו על ידי שיעשה את עצמו כאלו הוא רחוק מאד מאור פניו ית' על ידי שיחשוב כל המחשבות והדיבורים והמעשים אשר לא לה' המה שעברו בכל השנה

Isto é, fazendo com que se considere como se estivesse muito distante da luz de Seu semblante, bendito seja, ao refletir sobre todos os pensamentos, palavras e atos que não foram para D'us e que ocorreram durante todo o ano;

ועל ידי זה יתגלה אהבתו לה' בחוץ בבחי' צעק לכם יותר מבכל השנה שבכל השנה הוא כמשל האב שנתרחק מעל בנו כנ"ל אבל בעשרת ימי תשובה כתיב קראוהו בהיותו קרוב.

e, por meio disso, seu amor a D'us será revelado exteriormente, no nível de “seu coração clamou”, mais do que durante o restante do ano. Pois, durante todo o ano, é como na analogia do pai que se afastou de seu filho, conforme mencionado acima; mas, a respeito dos Dez Dias de Teshuvá, está escrito: “Invocai-O enquanto está próximo.”

8 ודרשו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] אלו עשרת ימי תשובה שנקרא קרוב אלא שנתרחק ונסתר ממנו והוא כמו למשל בן שהוא אצל אביו בביתו

E nossos Sábios, de abençoada memória, explicaram: “Estes são os Dez Dias de Teshuvá”, quando Ele é chamado “próximo”, embora tenha Se afastado e Se ocultado dele. Isso é como, por exemplo, um filho que está com o pai em sua casa,

אלא שהאב מסתיר פניו ממנו בכדי שבנו יתן אל לבו האהבה ויתגלה אהבתו ביתר שאת וכאשר יכיר הבן שהאב הוא בכאן ומסתיר פניו ממנו

mas o pai oculta o rosto dele, para que o filho leve o amor ao coração e seu amor se revele com força ainda maior. E, quando o filho reconhece que o pai está aqui e oculta o rosto dele,

אזי בודאי תגדל אהבתו בבחי' גילוי יותר וזהו שאומרים אבינו מלכנו בעשרת ימי תשובה שהוא בחי' התגלות האהבה בבחי' צעק לכם אבא אבא.

então, certamente, seu amor crescerá, revelando-se em maior medida. E é por isso que dizemos “Nosso Pai, nosso Rei” durante os Dez Dias de Teshuvá: isso representa a revelação do amor, no nível de “seu coração clamou”: “Pai, Pai!”

9 והנה כמו לבנה בהתרחקה מאור השמש סובבת והולכת בעיגולה עד שתחזור ותגיע לאור השמש כך כביכול ע"י ריחוק מקום שנעשים עצמינו כרחוקים הולך וסובב עלינו אור האהבה עד

Ora, assim como a lua, ao afastar-se da luz do sol, percorre sua órbita até retornar e alcançar a luz do sol, assim também, por assim dizer, devido ao afastamento — quando nos consideramos como se estivéssemos distantes —, a luz do amor continua a girar ao nosso redor, até

שביום כפור חוזרים ומתעלים עלוי גדול ועצום עד שנהיו לפני ה' שהאהבה הוא בחי' פנימית הלב ונכללת ובטלה בשמחת ה' לפי שאז ביום כפור כנ"י [כנסת ישראל] הם בבחי' פנים ועיין לקמן בד"ה ביום השמיני שלח:

que, em Yom Kipur, retornamos e nos elevamos a uma ascensão grandiosa e sublime, até estarmos “diante de Havayá”, onde o amor se encontra no nível da dimensão interior do coração e é incluído e anulado na alegria de D'us; pois então, em Yom Kipur, a Comunidade de Israel (Knesset Yisrael) está no nível da “face” (panim). Veja também adiante, no discurso que começa “No oitavo dia, despediu”.

10 ג אך אי אפשר להגיע לבחי' ומדריגה זו בחי' פנים הנ"ל כ"א ע"י חיפוש ופשפוש במעשיו בעשיית [בעשרת ימי תשובה] וכמ"ש בקשו פני שתהיה כאכידה המתבקשת שצריך לחפש אחריה ולפשפש במעשיו כנ"ל.

3. Contudo, é impossível alcançar este nível e grau, o nível de “face” mencionado acima, a não ser por meio de buscar e examinar os próprios atos durante os Dez Dias de Teshuvá, como está escrito: “Buscai Minha face” — isto é, que ela seja como um objeto perdido que se procura, pelo qual é preciso buscar e [assim] examinar os próprios atos, como mencionado acima.

וזהו אתם נצבים היום כולכם וגו' לעברך בברית ה' אלהיך וגו' כי בכל מקום שנאמר היום הוא ראש השנה. ובר"ה [ובראש השנה] הוא מעביר בך הברית שהוא התקשרות בנקודת הלב הפנימית

E este é [o significado de] “Vós estais de pé hoje, todos vós”, etc., “para entrardes no pacto de Havayá, vosso D'us”, etc.; pois, em todo lugar em que se diz “hoje”, trata-se de Rosh HaShaná. E em Rosh HaShaná Ele faz passar o pacto para dentro de vós, isto é, o vínculo no ponto interior do coração.

(כי עם היות דבר"ה [דבראש השנה] הוא המשכת בחי' יראה כנ"ל אך תוכה רצוף אהבה אלא שהאהבה היא בפנימית הלב לבד ע"ד וגילו ברעדה וכמ"ש לקמן ע"פ שוש אשיש בהוי' ותגל נפשי באלהי כו' ע"ש)

(Pois, embora em Rosh HaShaná haja a extensão do nível de temor, como mencionado acima, ainda assim, “seu interior está incrustado de amor”; somente que o amor está apenas na dimensão interior do coração, à maneira de “e alegrai-vos com tremor”; e como é explicado adiante sobre o versículo “Regozijar-me-ei grandemente em Havayá; minha alma exultará em meu D'us”, etc.; veja ali.)

ונקרא ברית לפי שאי אפשר לדבקה בו בפנימיות הלב (עם היות שיש בודאי בכל נפש מישראל בחי' זו).

E é chamado de “pacto” porque é impossível apegar-se a Ele na dimensão interior do coração (embora este nível certamente exista em toda alma de Israel).

אלא כ"כ [כל כך] מעביר ערלת הלב. וכמ"ש ומלתם את ערלת לבבכם והערלה היא ההתקשרות בתאוות ושאר גמשיות העולם וכל זמן שיש עליו בחי'

a menos que Ele remova o prepúcio do coração, como está escrito: “Circuncidareis o prepúcio de vosso coração.” E o prepúcio é o apego aos desejos e às demais coisas físicas do mundo. E enquanto ele tiver sobre si este nível de

ערלה זו בלבבו הרי מכסה ומסתיר ממנו אור פניו מלדבק בו בפנימיות לבו כיון שחיצוניותו מקושר ומדובק בהבלי עולם. (ועי' בפי' שלח ע"פ מקושש עצים).

prepúcio em seu coração, este cobre e oculta dele a luz de Sua face, [impedindo-o] de apegar-se a Ele na dimensão interior de seu coração, pois sua dimensão exterior está vinculada e apegada às vaidades do mundo. (E veja em Parshas Shelach, sobre o versículo “recolhendo lenha”).

וזהו כברית ה' אלקיך פי' שההתקשרות יהיה שבחי הוי"ה יהיה אלהיך שלך ליבטל אליו מעומקא דליבא.

E este é [o significado de] “no pacto de Havayá, teu Elokim”: isto é, que o vínculo seja tal que o nível de Havayá se torne “teu Elokim”, teu próprio, de modo que sejas anulado a Ele do mais profundo do coração.

וזהו שאמר ירמיהו הנביא הסירו את ערלת לבבכם והמולו לה' פירוש שלימד דעת את העם שלא יפול לב האדם עליו בראותו חיצוניות לבו מקושר בגשמיות העולם לאמר ח"ו [חס ושלום] נגזרנו אבדה תקותנו

E este é o sentido do que disse o profeta Jeremias: “Removei o prepúcio de vosso coração e circuncidai-vos para Havayá.” O significado é que ele ensinou ao povo que o coração da pessoa não deve desfalecer quando ela vê a dimensão exterior de seu coração vinculada à materialidade do mundo, levando-a a dizer, D'us não o permita: “Fomos cortados; nossa esperança se perdeu.”

אלא הסירו את ערלת לבבכם פי' שיש בכל אחד ואחד מישראל בחי' פנימיות הלב אלא מכיון שהערלה שולט על חיצוניותו הנה גם הפנימי' [הפנימיות / הפנימית] נסתר ונתעלם בו

Em vez disso, “removam o prepúcio de seu coração”: isto é, em cada um de Israel há o nível interior do coração; porém, como o prepúcio domina sua dimensão exterior, também a dimensão interior fica oculta e encoberta nele.

אבל כשתסירו את הערלה ממילא יתגלה הברית וההתקשרות בהמולו לה' ואז יהיה גם חיצוניות לבו בהתגלות לה' כרשפי אש שלהבת העולה מאליה.

Mas, quando removerem o prepúcio, a aliança e o vínculo se revelarão por si mesmos, “circuncidando-se para Havayá”; então também a dimensão exterior de seu coração estará abertamente voltada para D'us, como labaredas de fogo, uma chama que se eleva por si mesma.

(וזהו ענין ויחד לבבנו כמ"ש בד"ה מי מנה ועמ"ש בפ' בראשית סד"ה להבין ענין הברכות ולזאת צ"ל המשכת החותם כו' ע"ש).

(E este é o sentido de “e unifica nosso coração”, conforme explicado no discurso que começa com “Quem contou”; e veja o que está escrito em Parshas Bereishis, no final do discurso que começa com “Para entender o sentido das bênçãos”: por isso, é preciso atrair o selo etc.; veja ali.

ומזה יובן ענין החותם דיוהכ"פ [דיום הכפורים] שלפי שיוהכ"פ [שיום הכפורים] הוא בחי' פנימית הלב לכך זוכים אז לבחי' החותם שהוא בחי' ויחד לבבנו ע"ש וגם הוא בחי' חותם בברוך דתשבע"פ [דתורה שבעל פה] כמבואר שם בענין חתום תורה בלמודי

E com isso se compreenderá o sentido do selo de Yom Kippur: como Yom Kippur é o nível interior do coração, merecemos então o nível do selo, que é o nível de “e unifica nosso coração” (veja ali); e ele também é o nível do selo com “Bendito”, da Torá Oral, conforme explicado ali a respeito de “Sela a Torá entre meus discípulos”.

וזהו ענין הכריתת ברית על קבלת התורה שקודם ר"ה [ראש השנה] שבכלל זה הוא להיות עסק התורה לשמה ע"ד זכה נעשה לו סם חיים כו' וע"ז נמשך גמר החותם ביוהכ"פ [ביום הכפורים] כו' ועמ"ש בפ' עקב בענין וצריך שיזכיר ברית ותורה בכרכת הארץ).

E este é o sentido da celebração de uma aliança sobre a aceitação da Torá antes de Rosh HaShanah, o que inclui que o estudo da Torá seja por sua própria causa, à maneira de “Se ele merecer, ela se torna para ele um elixir da vida” etc.; e sobre isso se atrai a conclusão do selo em Yom Kippur etc. E veja o que está escrito em Parshas Eikev a respeito de “e é preciso mencionar a aliança e a Torá na bênção da terra”).

וזהו נעשה אדם בצלמנו כדמותנו שלכאורה אינו מובן הלא אין לו דמות הגוף ח"ו [הס ושלום] וגם מהו בצלמנו לשון רבים.

E este é [o sentido de] “Façamos o homem à nossa imagem, conforme a nossa semelhança”, o que, à primeira vista, não se compreende: certamente Ele não tem semelhança com um corpo, D'us nos livre! E também, o que significa “à nossa imagem”, no plural?

ויוכן עם הנ"ל כי הנה הקב"ה סתים וגליא פי' גליא כמ"ש אתה הראת לדעת כי הוי"ה הוא האלהים אין עוד מלבדו

Isso será compreendido à luz do que foi dito acima. Pois o Santo, bendito seja Ele, é “oculto e revelado”. O sentido de “revelado” é o que está escrito: “Foi-te mostrado, para que soubesses que Havayá é D'us; não há outro além d'Ele”,

מפני שנראה בראיה חושיית דכולא קמיה כלא חשיב ותמיד מהוה ומחיה אותם מאין ליש ואלו הי' [היה] מסתלק חיותו כרגע היו חוזרים להיות אין ואפס ממש.

pois se vê com os sentidos que “tudo diante d'Ele é considerado como nada”, e Ele constantemente os traz à existência e lhes dá vida, do nada para algo; e, se Sua força vital se retirasse por um instante, eles voltariam a ser realmente nada e absoluta nulidade.

11 וא"כ נראה תמיד האין והאפס שבהם ונגלה כבוד ה' בהתגלות כי אפס זולתו. אך אעפ"כ [אף על פי כן] הוא סתימו דכל סתימין לית מחשבה תפיסא ביה ועמ"ש מזה בד"ה וידעת היום.

Se assim é, o nada e a nulidade que há neles são constantemente percebidos, e “a glória de Havayá se revela” abertamente, pois “não há nada além Dele”. Ainda assim, Ele é “o mais oculto de todos os ocultos”; “nenhum pensamento pode apreendê-Lo”. Veja também o que está escrito sobre isso no maamar que começa com “E saberás neste dia”.

וכמו כן עשה את האדם בשתי לבבות בחי' פנימיות וחיצוניות הנ"ל. (ברכות הובא פסוק נעשה אדם בראשית ס"פ ח' ר"פ חקת פ' ואתחנן ובקהלת בפסוק כי אדם אין צדיק.

Da mesma forma, Ele fez o homem com dois corações, os níveis da dimensão interior e da dimensão exterior mencionados acima. (Em Rabbah, o versículo “Façamos o homem” é citado em Bereishis, ao final da seção 8; no início de Parshas Chukas; em Parshas Va'eschanan; e em Koheles, a propósito do versículo “Pois não há homem justo”.

זהר ח"א [חלק א'] כ"ב א' כ"ג א' ל"ד ב' וע"ש מ"ז א' ח"ב [חלק ב'] נ"ה א' ק"כ א' ח"ג [חלק ג'] י"ב א' ל"ג ב' ל"ה סע"ב [סוף עמוד ב'] וע"ש בהרמ"ז [בהרב משה זכות] מ"ב א' ק"ד א' וע"ש בהרמ"ז [בהרב משה זכות] רי"ט ב' רל"ח ב' רע"ח ב').

Zohar, Parte I, 22a, 23a, 34b, e veja também ali 47a; Parte II, 55a, 120a; Parte III, 12a, 33b, final de 35b, e veja ali no Ramaz; 42a, 104a, e veja ali no Ramaz; 219b, 238b, 278b.)

וזהו ושמרת ועשית אותם בכל לבבך דהיינו בשני לבבות הנ"ל וזהו בחי בצלמנו כי צלם הוא בחי עצמיות ומהות ממש ועמ"ש בד"ה

E este é [o sentido de] “e os guardarás e cumprirás com todo o teu coração”, isto é, com os dois corações mencionados acima; e este é o nível de “à nossa imagem”, pois “imagem” (tzelem) é o nível da própria essência e do próprio ser; veja também o que está escrito no maamar que começa com

כי תצא וכדמותנו הוא ענין בכל נפשך שיש שתי נפשות נפש השכליות ונפש המדברת החיונית ושתי הנפשות הם בחי אותיות

“Quando saíres”. E “segundo a nossa semelhança” diz respeito a “com toda a tua alma”: há duas almas, a alma intelectual e a alma falante, que dá vida; e ambas as almas estão no nível das letras,

אלא שזו היא בחי אותיות המחשבה וזו בחי אותיות הדיבור וזהו ובכל נפשך שצריך להיות כולו להי בשתי הנפשות

só que esta está no nível das letras do pensamento, e aquela, no nível das letras da fala. E isto é [o sentido de] “e com toda a tua alma”: é preciso estar inteiramente a serviço de D'us com as duas almas;

דהיינו להעמיק דעתו בתורה בכל שכלו עד מקום שיד שכלו מגעת שיהיה כולו מקושר ומדובק בתורת ה' לדבקה בו

isto é, aprofundar o entendimento na Torá com todo o seu intelecto, até onde alcança a capacidade de seu intelecto, de modo que fique inteiramente ligado e apegado à Torá de D'us, para apegar-se a Ele;

וגם שיהיה דיבורו בתורה להמשיך כח המחשבה העליונה מהעלם אלהגילוי בפיו כדיבורו בתלמוד תורה וזהו כדמותנו שהאותיות יש להם בחיי דמות וציור המצייר את השכל ומלכישו ואינו עצם הדבר ומהותו.

e também que sua fala esteja ocupada com a Torá, para fazer descer a força do Pensamento Supremo do ocultamento à revelação em sua boca, por meio de sua fala no estudo da Torá. E isto é [o sentido de] “segundo a nossa semelhança”: as letras possuem o nível de uma semelhança e de uma forma, que representa o intelecto e o reveste, mas não constitui a própria essência e o próprio ser da coisa.

12 וזהו את ה' האמרת היום כי האמרת הוא פועל יוצא כלומר הפעלת את ה' שיאמר מאמר זה בצלמנו כדמותנו

E isto [é o significado de] “Fizeste Havayá declarar hoje”: pois he'emarta é um verbo transitivo, isto é, fizeste D'us pronunciar esta declaração: “à nossa imagem, conforme a nossa semelhança”.

כי ע"י שיהיה עמלו בתורה ומוציאה בפה ממשיך מההעלם אל הגילוי דבר ה' לאמר מאמר נעשה אדם בצלמנו וגוי

Pois, por meio de seu empenho na Torá e de fazê-la sair de sua boca, ele atrai da ocultação para a revelação a palavra de D'us, para pronunciar a declaração “Façamos o homem à nossa imagem”, etc.,

כנודע דבאתעדל"ת [דבאתערותא דלתתא] כו' ורוח אייתי רוח כו' (ועמ"ש מענין את ה' האמרת בד"ה לסוסתי ברכבי פרעה גבי שה"ש [שיר השירים] וע"פ וארשתיך לי)

como é sabido, “por meio de um despertar de baixo”, etc., e “o sopro atrai o sopro e traz o sopro”, etc. (E veja o que está escrito sobre o tema de “Fizeste Havayá declarar” no discurso que começa “À minha égua entre os carros do Faraó”, sobre o Cântico dos Cânticos, e sobre o versículo “E Eu te desposarei para Mim”).

וכל זה למה כדי להיות לך לאלהים פי' שיהיה אלהים שלך פי' שיוקבע ענין אלהותו במחשבתך ובלבך היטב ליבטל וליכלל ברצונו ית' וה' האמירך היום

E por que tudo isso? Para “ser teu D'us”: isto é, para que Ele seja teu próprio D'us; ou seja, para que a realidade de Sua divindade fique firmemente estabelecida em teu pensamento e em teu coração, a fim de que sejas anulado e incluído em Sua vontade, bendita seja. “E Havayá fez com que declarasses hoje”:

כי יתן דיבורו לך לישא וליתן בדבורו של מקום כמ"ש ואשים דברי בפיו שבוזה תתעלה עילוי רב

pois Ele te dará Sua fala, para que te empenhes em discutir a palavra do Onipresente, como está escrito: "E pus Minhas palavras em tua boca"; e, por meio disso, serás elevado a uma grande elevação.

(ועמ"ש מענין זה בד"ה זאת חקת התורה ובדבור השני שע"פ ביום השמיני עצרת ועיין מענין וה' האמירך ברבות כי תשא ר"פ מ"ה) ולתתך עליון כל כל הגוים וגו'.

(E veja o que está escrito sobre este assunto no discurso que começa "Este é o estatuto da Torá", e no segundo discurso sobre o versículo "No oitavo dia, uma assembleia solene"; e veja sobre o tema de "e Havayá fez com que declarasses" em Rabbah, Ki Sisa, no início da seção 45.) "E para te colocar acima de todas as nações", etc.

פ"י הגוים ואויבים שבקרבך להכניע [להכניעם] שלא יהיה מונע מבית ומחוץ ולהיות מאיר בך חכמתו ובינתו של א"ס ב"ה (ועיין ברבות וישלח פ' ע"ה) וזהו לתהלה ולשם ולתפארת

Isto é, as nações e os inimigos que estão dentro de ti: para subjugar-los, de modo que não haja impedimento nem de dentro nem de fora, e para que a sabedoria e o entendimento do Infinito (Ein Sof), bendito seja, brilhem em ti (e veja Rabbah, Vayishlach, seção 75). E isto [é o significado de] "para louvor (tehillah), para um nome (shem) e para glória (tiferet)":

כי תהלה מלשון בהלו נרו שהוא לשון אורה בחי' חכמה ראי' ושם הוא בחי' בינה שנקרא שם הגדול ותפארת הוא בחי' דעת שהוא כולל חסד וגבורה כו'

pois tehillah deriva da expressão "quando Sua lâmpada brilhava" (b'hilo), que indica luz: o nível de Chochmá, visão. E "nome" é o nível de Biná, chamada "o grande Nome". E tiferet é o nível de Daat, que inclui Chessed e Guevurá, etc.

(וע' בזהר דמשפטים) (דקכ"ג ע"א) שנקרא הדעת בשם תפארת וגם כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ ויקרא דדעת אסהיד באנפין ובאדר"ז [ובאדרא זוטא] (דרצ"ג סע"ב [סוף עמוד ב]) ומהאי נהיר אנפוי כו'

(E veja-se no Zohar sobre Mishpatim) (página 123a), onde Daat é chamado pelo nome de Tiféret; e também como escreve o Ramaz no início da Parashá Vayikra, que "Daat testemunha no rosto"; e no Idra Zuta (fim da página 293b): "e por isso seu rosto brilha", etc.

והוא בחי' יאר ה' פניו אליך שמזה נמשך לך אמר לבי בקשו פני רעו"ד [רעותא דליבא] כו' וכמ"ש לעיל
ע"פ כי תצא ובפ' ויצא בד"ה אם לא תדעי לך כו'

E este é o nível de “Que Havayá faça Seu rosto brilhar sobre ti”, do qual se origina “A ti meu coração disse: ‘Buscai Meu rosto’”, o desejo do coração (reuta deliba), etc.; conforme explicado acima sobre o versículo “Quando saíres”, e na Parashá Vayetse, no discurso que começa “Se não sabes”, etc.

ועי' מענין לתהלה במ"ש לקמן ע"פ יצמיח צדקה ותהלה נגד כל הגוים ומענין שם הגדול ע"פ אני כו'
דפ' ציצית. וע"פ ראה אנכי כו':

E veja-se sobre o tema de “para louvor” o que está escrito adiante sobre o versículo “fará brotar a justiça e o louvor diante de todas as nações”; e sobre o tema do “grande Nome”, sobre o versículo “Eu”, etc., da seção de tsitsit; e sobre o versículo “Vê, Eu”, etc.

LikuteiTorah.com
A PARASHÁ CHASSÍDICA

Sobre esta edição

Esta edição contém o texto hebraico e a tradução em português.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nossa tradução em português, feita a partir da nossa tradução inglesa do hebraico, sem as notas da Kehot: CC BY 4.0.

Esta edição como um todo: CC BY-NC 4.0. Pode ser copiada, impressa e compartilhada livremente, citando a Kehot Publication Society e likuteitorah.com; não pode ser vendida. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

A tradução para o português foi feita a partir da edição em inglês de likuteitorah.com com ajuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), com o hebraico ao lado para conferência; ainda não foi revisada por um editor humano. Confira com o hebraico tudo o que for importante.

O Rebe pediu que os maamarim da parashá da semana, a “Parashá chassídica”, sejam estudados durante essa semana, distribuídos pelos seus sete dias (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por que estudá-la, e as brachot do Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Um projeto gratuito e sem fins comerciais; nada aqui é vendido. Sem afiliação com a Kehot, o Sefaria ou a Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/pt/likutei-torah/ki-savo/1/

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak